

Psykolog
Klager

Oslo, 29.11.2021

FER-sak: 16/21K

FAGETISK KLAGESAK - KONKLUSJON

Klager:

Innklaget psykolog:

Norsk psykologforening (NPF), Fagetisk råd (FER) mottok klagen 18.02.21 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 29.11.21. Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer.

Den fagetiske klageprosessen har som sitt viktigste formål å bidra til at den innklagede psykologen kan foreta en fagetisk refleksjon over de punktene som FER påpeker i psykologens arbeid og eventuelt endre sin praksis slik at denne er i overensstemmelse med *Etiske prinsipper for nordiske psykologer, EPNP*. Det er ønskelig at denne prosessen kan vise at klager er respektert.

VEDTAK:

5.1.1.2 Brudd på de fagetiske prinsippene er ikke godtgjort.

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

BAKGRUNN FOR KLAGEN:

Klagen har bakgrunn i en lengre rettsprosess som omhandler daglig omsorg for klagers sønn. Sønnen ble akutt plassert hos far av barnevernstjenesten i 2019. Guttens mor klaget på vedtaket, og fikk avslag på sin klage. Saken kom så opp i tingretten der far fikk medhold, slik FER forstår det i sitt krav om daglig omsorg. Guttens mor anket så denne avgjørelsen til lagmannsretten.

Psykologen har hatt to oppdrag som sakkyndig, slik FER forstår det har dette vært oppdrag gitt av tingretten og av lagmannsretten. Det angis i klagen at når saken ble ført i

lagmannsretten hadde psykologen et utvidet oppdrag som inkluderte observasjon av samvær mellom mor og gutten, observasjon av gutten hos far og stemor og samtaler med gutten. Guttens alder fremkommer ikke i klagebrevet. Klagen omhandler innklagedes rolle i siste rettsrunde. Det er far i saken som klager.

De sentrale klagepunktene, slik FER oppsummerte dem, var:

1. Klager opplevde seg i liten grad forstått, respektert og omtalt på en verdig måte. Klagere angir at de opplevde seg presset inn i en forlikprosess, og at de opplevde press fra psykologen om å inngå forlik med guttens mor. Klagere opplevde at psykologen i liten grad var villig til å høre på deres tanker om gutten sin fungering, og at deres tilrettelegging av omsorgen etter veiledning fra BUP og barnevernstjenesten ikke ble vektlagt. De angir at de opplevde at psykologen utviste en negativ holdning til far og fars familie, og at de måtte tilpasse seg innklagedes ønsker i prosessen fremfor at barnets behov ble vektlagt. Slik FER forstår det opplevde de med bakgrunn i dette at psykologen hadde tatt stilling til saken i forkant.

2. Klager reagerer på psykologens fremgangsmåte da denne formidlet utfallet av saken i lagmannsretten til gutten. Det angis at psykologen har drøftet dette i forkant med guttens mor men ikke med guttens far, som på dette tidspunktet hadde daglig omsorg, og at klagere ble informert om at innklagede heller ikke hadde noen intensjon om å drøfte med far. Slik det fremkommer i klagebrevet har psykologen tatt kontakt med guttens skole og formidlet at han ønsket å snakke med gutten, uten å klargjøre sin egen rolle overfor skolen.

FER besluttet å åpne saken for behandling på begge klagepunkt. Under klagepunkt 1 ba FER om psykologens fagetiske refleksjon med henvisning til EPNP punkt II.1 "*Respekt for personens rettigheter og verdighet*", underpunkt "*Respekt*". Under klagepunkt 2 ba FER om psykologens fagetiske refleksjon med henvisning til EPNP punkt II.1 "*Respekt for personens rettigheter og verdighet*", underpunktene "*Respekt, Informert samtykke og valgfrihet*" og "*Selvbestemmelse*", og punkt II.4 "*Integritet*", underpunkt "*Redelighet og tydelighet*".

FERs OPPSUMMERING OG VURDERING:

Psykologen har levert et fylldig svarbrev til klagen. Psykologen redegjør innledningsvis for gangen i foreldretvistsaken, som ble ført i flere rettsrunder, herunder sin rolle og sitt mandat som sakkyndig. I svarbrevet gjengis med utgangspunkt i klagepunktene som ble åpnet for behandling, har FER gjort følgende oppsummering og vurdering:

i) Klagepunkt 1

a. Psykologens redegjørelse: Når det gjelder klagers opplevelse av å ikke bli tatt på alvor i sine bekymringer: Psykologen skriver at han har tatt bekymringene fra begge foreldre på største alvor, og behandlet dem med fokus på å ivareta barnets beste. Psykologen underbygger dette med til dels omfattende utdrag fra sakkyndige rapporter, som inkluderer beskrivelser og vurderinger av barnets fungering og uttrykk hos begge foreldre. Han påpeker at tema som gjelder bekymringer for omsorgssituasjonen hos begge foreldre er viet stor plass og formidlet skriftlig til retten, videre at han etter beste evne har

forsøkt å formidle dette til begge foreldre. Han påpeker flere ganger at vurderinger av hva som faktisk har skjedd og ikke ligger til retten.

Når det gjelder klagers opplevelse av forutinntatthet fra psykologens side og av å bli presset inn i en forliksprosess, anfører psykologen: I første rettsrunde inngikk foreldrene et forlik vedrørende bosted og samvær for barnet. Dommen ble så anket. Under ankeforhandlingen varslet begge parter prosessfullmektige at de ønsket å inngå i dialog og at foreldrene ville forlike saken. Ankeforhandlingene ble derfor omgjort til meklingsmøte. Her fremkom det at klager likevel ikke ville inngå forlik, og ankesaken ble berammet. Psykologen var ikke direkte involvert i dette. Videre skriver han at han ikke har hatt som intensjon å presse klager til forlik, men at balansegangen mellom dette og det å ytre seg på faglig grunnlag ofte kan medføre utfordringer og også gjorde det i denne saken. Han påpeker at dette aspektet for klagers del burde kunne ivaretas av klagers erfarne advokat. Psykologen påpeker at det fra flere hold inkludert lagmannsrettens medlemmer ble formidlet at et forlik mellom foreldrene ville være en god løsning. Psykologen viser til et høyt konfliktnivå mellom foreldrene, og skriver at han hadde beskjedne forhåpninger om at foreldrene ville inngå forlik. Han påpeker at bekymringen rundt konfliktsituasjonen mellom foreldrene ble behørig behandlet i psykologens sakkyndige utredninger, og etter egen vurdering relativt balansert. Han underbygger dette med omfattende utdrag fra sakkyndige rapporter. Psykologen påpeker samtidig at det er uheldig at klager likevel opplever sakkyndig psykolog som forutinntatt.

Når det gjelder respekt for klager: Psykologen påpeker at denne foreldretvisten har flere vanskelige momenter, blant annet at det har vært en langvarig og krevende prosess med høyt konfliktnivå, men at han har behandlet dem etter beste evne. Videre skriver psykologen at det har vært tydelig at saken har vært belastende for klager, at det fremsto at prosessen var frustrerende for ham og at det syntes å være et klart ønske fra klagers side å bli ferdig med det hele. Han viser til at også dette temaet ble grundig behandlet i den sakkyndige utredningen, og underbygger dette med utdrag fra sakkyndige rapporter. Psykologen skriver at han opplevde kontakten med klager i all hovedsak som hyggelig, men at klager var lite meddelsom når det gjaldt tema som direkte berørte denne saken, og at klager var sterkt uenig med psykologen i at begge foreldre hadde sine bidrag inn i konflikten. Psykologen skriver at han opplevde å respektere klager og etter beste evne forstå ham og den krevende situasjonen han sto i. Når klager likevel ikke føler seg respektert beklager psykologen dette, og skriver at han gjorde så godt han kunne for å ivareta dette aspektet.

- b. Klagers kommentarer på psykologens redegjørelse.** Klager beskriver en negativ utvikling i aspekter ved barnets helse og fungering i tiden etter at dommen ble rettskraftig, og stiller spørsmål ved psykologens vurderinger knyttet til bosted for barnet. Han påpeker at barnet hadde en positiv utvikling når barnet bodde hos far, at dette har snudd etter at delt bosted ble iverksatt, og

stiller spørsmål ved om det er barnets eller mors beste som ligger til grunn for psykologens vurderinger. Klager reagerer på psykologens bruk av ordet oppdragervold i relasjon til klager. Videre påpeker han at en person som under utredningen formidlet bekymring om oppdragervold er under mistanke for inhabilitet. Klager har flere kommentarer til formuleringer som er gjengitt fra sakkyndige rapporter, og stiller i relasjon til disse spørsmål ved de faglige vurderingene som er gjort. Når det gjelder hans opplevelse av å bli presset til forlik viser klager til at han har hørt at psykologen er tilhenger av å oppnå forlik og at psykologen ofte blir brukt som sakkyndig av retten, og stiller spørsmål ved om dette er heldig. Han viser til at egen advokat var preget av psykologens vurderinger fremfor å kjempe for sin klient, og at barnevernstjenesten var tydelig overfor klager på at han ikke måtte inngå forlik. Videre stiller han spørsmål ved dommeres ekspertise i foreldretvistsaker. Klager skriver at det presset om forlik han ble utsatt for fra retten er psykologens verk, med sine rapporter og vurderinger.

c. Psykologens sluttkommentar. Psykologen har ikke levert sluttkommentar.

FERs vurdering: Psykologen gir en bred og omfattende redegjørelse av sitt arbeid som sakkyndig i saken, herunder både rettsprosessen, faglige vurderinger og grunnlaget for disse. Det er lagt ved utdrag fra rapportene. FER kan ikke se at psykologen gjennom sin fremgangsmåte eller formuleringer har gått frem på en respektløs, partisk eller forutinntatt måte. Psykologen peker i sin redegjørelse på at det meklingen hadde et utfordrende utgangspunkt med flere dilemma. Imidlertid vektla psykologen å forsøke å komme frem til en løsning som var til barnets beste. FER vil påpeke at rådet verken kan eller skal ta stilling til faglige vurderinger som er gjort. FER har forståelse for at faglige vurderinger vil kunne oppleves som krenkende/belastende uten at dette i seg selv utgjør et brudd på EPNP.

FERs vurdering er at psykologen ikke har opptrådt i strid med EPNP når det gjelder klagepunkt 1.

ii) Klagepunkt 2

a. Psykologens redegjørelse: Psykologen viser til at det under ankeforhandlingen i forkant av siste rettsrunde i lagmannsretten ble diskutert hvorvidt psykologen skulle informere barnet om utfallet av saken, at lagmannsretten ønsket dette, og at det ikke var innvendinger fra noen av partene. Han påpeker at det er vanlig praksis at denne oppgaven delegeres til den sakkyndige av retten og at det var et poeng at dommen skulle formidles til gutten før den ble gjort kjent for foreldrene. Psykologen påpeker at han hadde truffet barnet flere ganger og opplevde å ha en god relasjon til barnet, og at det derfor ville være fint eller i det minste greit at dommen ble formidlet til barnet av den sakkyndige. Skolen som arena ble valgt av flere grunner. Psykologen påpeker at han hadde vært i kontakt med og møtt guttens kontaktlærer og ansatte i administrasjonen ved flere anledninger i rollen som sakkyndig i denne saken, og at han derfor vurderer at han og hans rolle var kjent for skolen. Videre skriver han at formidling av dommen skulle skje relativt raskt, og at han på vei til samtalen informerte begge foreldre. Han påpeker at det kan være et dilemma knyttet til rettskraft og ankemulighet når dom skal formidles, men at dette er en lovbestemt rett som barnet har og som psykologen er opptatt

av å ivareta. Psykologen skriver at han i etterkant av samtalen ble oppringt av barnets mor, og hadde en sms-utveksling med klagers kone og senere mottok sms fra far.

- b. **Klagers kommentarer på psykologens redegjørelse.** Klager skriver at han ble oppringt av en person fra skolen vedrørende at psykologen hadde ringt for å avtale møte med barnet, denne kjente ikke psykologens navn eller rolle. Dette ble avklart og far forsto da hva samtalen skulle dreie seg om.
- c. **Psykologens sluttkommentar.** Psykologen har ikke levert sluttkommentar tross purring fra FER.

FERs vurdering:

FER ser at klager har opplevd situasjonen som uoversiktlig og ugrei for sin del. Imidlertid har psykologen utført et oppdrag i tråd med rettens anvisninger, han har sikret seg at de som møtte ham på skolen kjente ham fra før og at gutten i saken gjaldt opplevde situasjonen som så trygg som mulig samtidig som hans rettigheter til å få informasjon ble ivarettatt. FER anser at hensynet til gutten i saken slik må veies tyngre enn klagers ønske om en annen fremgangsmåte.

Slik FER vurderer beskrivelsene som klager og psykologen har av den aktuelle situasjonen klagepunktet gjelder, har psykologen ikke handlet i strid med EPNP.

FERs KONKLUSJON:

På bakgrunn av den fremlagte dokumentasjonen fatter FER følgende vedtak:

Vedtak: 5.1.1.2 Brudd på de fagetiske prinsippene er ikke godtgjort.

Vedtaket fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen

Fagetisk råd

Norsk psykologforening

Maria Løvvik Norheim, leder

for leder, Ingvild Aubert, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Håkon Kongsrud Skard